

Nieuwsbrief oktober 2014

www.bureau-kennis.net

Hoe is het verlies aan vertrouwen in de overheid te verbeteren of te herstellen... het moet anders! Maar hoe?

Het is helaas een feit dat burgers, bedrijven en de overheid zelf jaarlijks miljoenen euro's in uren en geld kwijt zijn aan allerlei procedures. Denk daarbij aan bezwaar-, beroeps- en andere procedures. Maar wat levert dat uiteindelijk op? Zowel positief als negatief.

De formele, juridische en hoofdzakelijke schriftelijke en zelfs onpersoonlijke manier, waarop overheidsorganen reageren op aanvragen, zienswijzen, klachten, bezwaren en beroepen, wordt vaak niet als prettig ervaren en sluit vaak zeker niet aan bij de behoefte van de burgers en het bedrijfsleven én zelfs bij de bestuursorganen niet en wordt vaak slecht gewaardeerd en vooral bekritiseerd. De vraag is dan wel of deze negatieve reacties juist en terecht zijn en of er andere mogelijkheden zijn.

De formele behandeling van bezwaar- en (hoger)beroepschriften wordt al jaren door de burgers en bedrijfsleven als een belangrijk knelpunt en ergernis in de dienstverlening van de overheid aangemerkt. Dit brengt met zich mee dat het vertrouwen in de overheid en de legitimiteit en de rechtvaardigheid van besluiten van de overheid zwaar onder druk staan... in de dagelijkse praktijk worden bestuurders en ambtenaren daarmee vaak geconfronteerd. Doen zij hun werk niet goed? Is de overheid als de tegenpartij – de vijand – te beschouwen? Gebrek aan vertrouwen, ergernis en zelfs uitingen van agressie zijn op zich geen nieuwe en actuele verschijnselen. Wat doet de overheid eraan? Wat kan zij er aan doen? Wel is het de laatste jaren een feit dat er pogingen in het werk zijn c.q. worden gesteld om in die vervelende

IN DEZE EDITIE

- ❖ Hoe is het verlies aan vertrouwen in de overheid te verbeteren of te herstellen... het moet anders! Maar hoe?
- ❖ Een leerzame les voor de transitie van het sociaal domein uit de kredietcrisis; tegenkrachten organiseren
- ❖ Actualiteiten omgevingsrecht
- ❖ Nationaal Maatschappelijk Vastgoed Congres
- ❖ Incompany cursussen

toestanden wijziging te brengen... er vinden zelfonderzoeken plaats... er verschijnen de nodige beleidsstukken... de contacten met de overheid moeten prettig verlopen... dat wil de overheid ook... er moet gezocht worden naar oplossingen... maatwerk moet uitgangspunt zijn en snelle, zorgvuldige besluitvorming wordt zonder meer verwacht van het rijk, de provincies en de gemeenten en zeker ook van de rechterlijke macht. De taak van de overheid is om het algemeen belang van burgers en bedrijven te dienen, te faciliteren en te stimuleren. Daarbij is de overheid

gebonden aan wetten, regels, algemene beginselen van behoorlijk bestuur, beleidsregels, plaatselijke omstandigheden enz. Het gaat dan vaak om conflicterende belangen waaraan recht moet worden gedaan. Daarnaast moet de overheid zowel rechtmatig en rechtvaardig als efficiënt en effectief te werk gaan. Het behartigen van het algemeen belang is een moeilijk zaak die telkens weer vragen oproept. We kunnen stellen dat besluitvorming door de overheid meestal betekent dat concrete vragen en problemen moeten worden opgelost met toepassing van rechtsregels waaraan de overheid gebonden is. De overheid behartigt het algemeen belang het beste als de toepassingen en de oplossingen in overeenstemming zijn met de regels en ook door de betrokkenen worden aanvaard althans waarvoor begrip kan worden opgebracht. Mooi gezegd... maar hoe gedaan? Procedures, taalgebruik, snelheid van handelen, maatwerk, echt luisteren, duidelijke argumenten, informele aanpak, mediation en op het echte probleem oplossingsgericht ingaan zijn dan de steekwoorden en termen die vaak gebruikt worden.

Het voert te ver om uitgebreid na te gaan of en in hoeverre de overheid het vertrouwen van de burgers en het bedrijfsleven kwijt is en wat daarvan precies de redenen en oorzaken zijn. Het lijkt zinnvoller een aantal mogelijkheden de revue te laten passeren om daarmee te bereiken op welke wijze de burger en het bedrijfsleven weer de overheid het vertrouwen geeft. Oplossingsgericht werken is noodzaak.

Na iedere verkiezing komt de laatste jaren "herstel en verbetering van vertrouwen in de overheid" in de bestuursprogramma's aan de orde... wat is er de laatste jaren op dit gebied gedaan? Heeft dat geleid tot goede of een betere verhouding en aanvaarding van een grotere legitimiteit tussen overheid, burgers en bedrijfsleven. Wil de doorsnee burgers op dat gebied invloed?

Op de geplande studiedagen over de behandeling van bezwaar-en (hoger)beroepschriften staat

centraal het streven naar prettig(er) contacten tussen overheid, burgers en bedrijfsleven, juist bij het behartigen van enerzijds het algemeen belang en zeker ook het bijzonder belang. Relevante wet- en regelgeving komt uitgebreid aan de orde. Cursisten kunnen uiteraard zelf ook mogelijke oplossingen inbrengen. Discussie is tevens een belangrijk punt.

Cursus (Informele) behandeling van bezwaar- en (hoger)beroepschriften, 18 november Rotterdam

Cursus (Informele) behandeling van bezwaar- en (hoger)beroepschriften, 2 december Zwolle

Een leerzame les voor de transitie van het sociaal domein uit de kredietcrisis; tegenkrachten organiseren

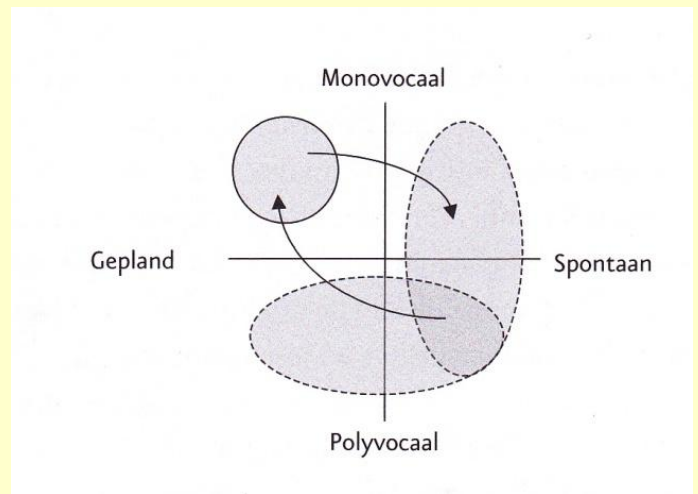
In 2012 publiceerde de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO, 2012) het advies 'Tegenkracht organiseren, lessen uit de kredietcrisis'. De RMO concludeert dat de sturingsmethoden in de financiële sector productief, efficiënt en legitiem zijn maar ook ruimte laten voor pervers gedrag. Met de invoering van deze sturingsmethoden in de publieke en non-profit sector zijn naast de efficiëntie door marktwerking ook de valkuilen die leidde tot onbehoorlijk bestuur gekopieerd. De RMO adviseert meer tegenkrachten te organiseren door

zowel de armoede in sturingsmethoden en handelingspatronen te beperken als door tegenspraak in organisaties en sectoren tot stand te brengen. Over de methodische armoede constateert de RMO dat vaak één werkwijze sectorbreed dominant is en vervolgens door iedereen wordt gekopieerd. Dat vermindert de kans dat deze werkwijze ter discussie komt te staan. Meer werkwijzen in een sector of organisatie maken het mogelijk om te vergelijken en te leren.” De dominantie van meetbare, kwantitatieve resultaten maakt gevoelig voor perverse prikkels, zeker als niet tegelijkertijd kwalitatieve doelen zijn geformuleerd (CBB, 2013, p. 12).

De transitie van het Sociale domein wordt gecombineerd met een vooraf ingeboekte efficiëntiemaatregel, een beproefd handelingspatroon van profit organisaties. Lokale overheden lijken in lijn met deze sturingsaanpak zo goedkoop mogelijk zorg in te kopen wat lijkt op een vorm van methodische armoede. In dit artikel richten we ons op het tweede aspect van tegenkrachten die de RMO aanreikt; ruimte maken voor tegenspraak. We verkennen vanuit de organisatiedynamica waar die ruimte zich bevindt in de organisatie en hoe deze aan te boren is

Om het begrip ‘tegenspraak te definiëren en het belang ervan aan te geven maak ik een korte uitstap naar het onderzoek van prof. dr. Thijs Homan, hoogleraar Change & Implementation Management aan de Open Universiteit (Homan, 2005). Hij onderscheidt 4 aanliegroutes voor het managen van veranderingen, weergegeven in een assenstelsel met op de horizontale as gepland versus spontaan en op de verticale as de begrippen monovocaal en polyvocaal (zie afb. 1). Deze laatste begrippen staan voor respectievelijk: er is één overheersende of er zijn veel verschillende meningen over de werkelijkheid in de te veranderen organisatie. De klassieke manier van organisatieveranderingen bevindt zich in het kwadrant monovocaal–gepland,

de meeste veranderpotentie in het kwadrant polyvocaal–spontaan.

Aanliegroutes voor organisatieveranderingen

Het begrip polyvocaal heeft veel overeenkomsten met de door de RMO gebruikte term tegenspraak. De RMO noemt een aantal concrete mogelijkheden waaronder ter discussie stellen van vanzelfsprekendheden belonen, ruimte geven aan zelfsturing en het organiseren van feedback zowel in de organisatie als van cliënten en belanghebbenden.

Vanuit de (dominante) instrumenteel–economische benadering is de aanliegroute voor de transitie helder te plannen en worden methoden zoals pressurecooker als logisch instrument gehanteerd. Kijken we met een polyvocale bril naar de transitie dan zijn er vragen te stellen of de bestaande werkwijze leidt naar het gewenste doel. Als je een participatiesamenleving wilt zul je die op een ciperende manier moeten benaderen (ruimte geven aan tegenspraak).

Voor de polyvocale aanliegroute van de transitie zijn (nog) geen academische modellen en best practises, wel basisprincipes zoals ‘er zijn voor de burger, gedeelde verantwoordelijkheid vanuit verschillende rollen. Kortom, de transitie vraagt om maatwerk, ontwikkelt door alle betrokkenen, waarbij niet alleen het economisch perspectief maar ook de

sociale en ethische morele waarden worden betrokken. In lijn met het onderzoek van Homan is het organiseren van tegenspraak geen luxe maar een voorwaarde voor het slagen van de transitie. Let op dit is geen pleidooi voor het hernieuwd invoeren van de overlegcultuur, maar voor een nieuwe symbiose waar economische efficiëntie even zwaar weegt als kwalitatieve doelstellingen met rollen voor bestuurders en (beleids)medewerkers van gemeenten en instellingen en voor inspraakorganen.

CBB. (2013). Een lastig gesprek – Rapport van de Commissie Behoorlijk bestuur.

Homan, T. (2005). Organisatiedynamica. Den Haag SDU uitgevers.

RMO. (2012) Tegenkracht organiseren, lessen uit de kredietcrisis. Advies van de Raad voor maatschappelijke Ontwikkeling. Den Haag.

Tijdens de geplande workshop integreren we deze inzichten in de praktijk van de huidige transitie. We zoomen in op de mogelijkheden die deze inzichten bieden, de weerbaarheid van de praktijk en zoeken de balans tussen de economische noodzaak van snelle invoering en de veranderkundige inzichten.

Workshop Tegenkrachten organiseren in de transitie van het sociaal domein, 20 november Zwolle

Workshop Tegenkrachten organiseren in de transitie van het sociaal domein, 27 november Rotterdam

Actualiteiten Omgevingsrecht

Het Omgevingsrecht is volop in beweging, zowel op het gebied van wetgeving als in de rechtspraak. Het is zaak om de ontwikkelingen bij te houden,

niet alleen het inhoudelijke Omgevingsrecht maar ook het algemeen bestuursrecht voor zover dat wordt toegepast in het Omgevingsrecht. Bureau Kennis heeft een unieke mix van beide deelgebieden samengebracht in een studiemiddag. U zult op vlotte, interactieve en herkenbare wijze worden bijgepraat door twee op hun vakgebied door de wol geverfde deskundigen.

mr. Olaf Schuwer neemt met u een aantal opvallende en belangrijke uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak door. Hij zal allereerst de actuele stand van zaken rondom het begrip “belanghebbende” behandelen. Om daarna stil te staan bij de toepassing van het verruimde artikel 6:22 Awb en de wijze waarop de relativiteitseis wordt gehanteerd in bestemmingsplanjurisprudentie. Aangetoond zal worden dat de Afdeling bestuursrechtspraak bestuursorganen meer ruimte verschaft dan voorheen. Vervolgens wordt het vizier gericht op elektronisch berichtenverkeer in het kader van het indienen van zienswijzen tegen (bijvoorbeeld) een ontwerp-bestemmingsplan, waarbij tevens enkele aandachtspunten voor een correcte toepassing van afdeling 3.4 Awb worden meegegeven. Daarna wordt de stap gezet naar Handhaving, in het bijzonder de gevormde rechtspraak op het vlak van de beginselplicht tot handhaving en het invorderen van verbeurde dwangsommen. Tenslotte bespreekt hij enkele uitspraken die rondom het vertrouwensbeginsel zijn gegeven.

Inhoudelijk is het Omgevingsrecht ook volop in beweging. Het Besluit omgevingsrecht (Bor) is/wordt gewijzigd per 1 november 2014 en de Crisis- en Herstelwet (CHW) zal grotendeels permanent worden gemaakt. mr. Rolf Sieben zal in vogelvlucht de belangrijkste wijzigingen met u doornemen en de gevolge en kansen die de veranderende wetgeving bieden voor u schetsen. Daarbij gaat het om de uitbreiding van de mogelijkheden tot omgevingsvergunningsvrij bouwen, mantelzorg en de uitbreiding van het tijdelijk afwijken van het gebruik tot een maximale periode van 10 jaar. Ook de vernieuwde "kruimellijst" zal de revue passeren. Daarna zal de ladder voor duurzame verstedelijking worden besproken, deze ladder heeft al tot diverse interessante Afdelingsuitspraken geleid. Aan de hand van de jurisprudentie zal inzichtelijk worden gemaakt hoe de ladder moet worden toegepast en waarom de ladder geen "staak in het wiel" hoeft te zijn. De relatie met detailhandel zal ook worden aangestipt. De Omgevingswet en het daarbij behorende omgevingsplan werpen ook al hun schaduw vooruit. In het Omgevingsplan moeten/kunnen ook verordeningen worden opgenomen. Wat zijn op dit moment de mogelijkheden om verordeninggerelateerde onderwerpen al op te nemen in bestemmingsplannen? De do's and dont's worden voor u op een rij gezet.

Studiemiddag Actualiteiten Omgevingsrecht,
29 januari Zwolle

Nationaal Maatschappelijk Vastgoed Congres

Als eerste specialist en landelijke organisatie in het kerkelijk en maatschappelijk onroerend goed, is Reliplan ruim 20 jaar geleden begonnen een inventarisatie op te zetten van kerkgebouwen, die voor herbestemming in aanmerking komen.

Inmiddels internationaal actief op het gebied van maatschappelijk vastgoed. Omdat de vraag groot was naar gebouwen met een maatschappelijke bestemming, waaronder scholen postkantoren, stations, gezondheidscentra e.d. is daarna opgericht Maatschappelijk Vastgoed. De organisatie is verder uitgebreid met een enorme database van zoekers van maatschappelijke/culturele en kerkelijke instellingen, particuliere investeerders en bedrijven die zich willen huisvesten (begeleid wonen, gehandicaptenzorg, kleinschalige ouderenzorg, culturele instellingen, yogacentra, kunstexposities maar ook combinaties woon/werk, hotels en bed & breakfast).

Inmiddels is een landelijk kennisplatform opgericht waarbij 70 gespecialiseerde bedrijven betrokken zijn. Zij zijn gespecialiseerd in subsidies, fiscaliteit, calculaties (van eisen in de zorg), schoolgebouwen, ventilatie, brandveiligheid, renovatie en laag renteleningen. Die gemeenschappelijke inspanning maakt het mogelijk om met de aanvragen van potentiële gebruikers de invulling van maatschappelijk vastgoed financieerbaar te maken.

Ook in de huidige markt is de vraag naar bijzondere objecten nog altijd erg groot. Juist nu willen organisaties zich onderscheiden door vestiging in een bijzonder gebouw. Zorginstellingen zijn in het kader van nieuwe wetgeving en bezuinigingen (Wmo) verplicht naar andere combinaties (meer efficiënte

exploitatie) om te zien. Ook gemeenten bezitten veel overtollig maatschappelijk vastgoed, waaronder buurthuizen, schoolgebouwen, sportlokalen en andere gebouwen met een maatschappelijke bestemming. Ook postkantoren, voormalig kinderdagverblijven en stations kunnen verhuurd worden. Daarnaast worden er kazernes en ander onroerend goed door de Rijksoverheid aangeboden.

In dat kader organiseert Maatschappelijk Vastgoed.nl op 30 oktober een bijeenkomst om deze kennis met u te delen, het Nationaal Maatschappelijk Vastgoed Congres. Naast de kennis die wordt aangeboden zal de grote vraag naar maatschappelijk onroerend goed een eyeopener zijn. Tijdens deze bijeenkomst komen gemeenten, provincies, beleggers en ontwikkelaars als mede eindgebruikers/huurders en potentiële kopers bij elkaar.

Meer informatie: www.maatschappelijkvastgoed.nl

Incompany cursussen

Incompany cursussen leiden tot een gezamenlijk doel en daarmee tot meer rendement. De incompany cursussen worden in overleg met u qua inhoud en organisatie geheel afgestemd op de wensen van u en uw medewerkers. Incompany cursussen leveren u een aantrekkelijk financieel voordeel op door besparing op reistijd en reiskosten. Wij kunnen onder andere de volgende incompany cursussen voor u verzorgen:

(Actualiteiten) Algemene wet bestuursrecht;
(Actualiteiten) Omgevingsrecht;
Awb voor vergunningverleners;
Bestuurlijke handhaving;
Communiceren en onderhandelen;
Effectief adviseren;
Handhaving (voor toezichthouders, vergunningverleners)

Hoe maatregelen op te nemen in het bestemmingsplan;
Juridische kwaliteitszorg;
Nadeelcompensatie, planschade en onteigening;
Nieuwe Omgevingswet;
Opstellen van beheersverordeningen en bestemmingsplannen;
Vergunningsvrij bouwen;
Verjaring en illegaal grondgebruik.

A G E N D A

Workshop Communiceren en onderhandelen: welke kant van jezelf zet je in?, 28 oktober Zwolle

Cursus Het maken van contracten, 28 oktober Arnhem

Studiemiddag Samenwerken bij gebiedsontwikkeling: vernieuwd en vernieuwend, 30 oktober Amersfoort

Cursus Een succesvol veegplan maak je zo!, 4 november Zwolle

Cursus (europees) aanbestedingsrecht, staatssteun, 4 november Utrecht

Seminar Burgerparticipatie komt niet vanzelf, 4 november Zwolle

Cursus De ladder voor duurzame stedelijke ontwikkeling, 4 november Zwolle

Cursus Projecten beheersen in de politieke arena, 6 november Amersfoort

Cursus Participatiewet 2015: Maatregelen
Wwb, 6 november Eindhoven

Cursus Communiceren en onderhandelen:
welke kant van jezelf zet je in?,
11 november Rotterdam

Cursus Awb voor vergunningverleners,
13 november Zwolle

Cursus Optreden ter zitting bij de
bezwarencommissie, 18 november Breukelen

Seminar Privaatrechtelijke samenwerking bij
geïntegreerde contracten, 20 november Zwolle

Cursus Optreden ter zitting bij de
bestuursrechter, 25 november Breukelen

Cursus Juridische adviesvaardigheden,
25 november Utrecht

Seminar Burgerparticipatie komt niet vanzelf,
27 november Rotterdam

Praktijkcursus Wmo 2015, 2 december
Amersfoort

Cursus Actueel gemeenterecht, 4 december
Amersfoort

Voor volledige agenda

<http://www.bureau-kennis.net/agendatotaal.asp>